

RİSK VE FIRSAT ANALİZ PROSEDÜRÜ

Doküman No	KYS-PR-005
İlk Yayın Tarihi	05.05.2020
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	1 / 5

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı; risk ve fırsatları değerlendirmeye yönelik faaliyetlerin izlenmesi, ölçülmesi ve kontrol altında tutulmasını sağlayacak usul ve esasları açıklamak ve Kalite Yönetim Sistemi açısından Standartta belirlenen Risk ve Fırsatlara Yönelik Faaliyetlerin, risk ve fırsatları belirleme ve ele alma faaliyetleri ile bu faaliyetlerin etkinliğinin nasıl değerlendirileceği hususlarının takip edilmesini sağlamaktadır.

2. KAPSAM

Kalite Yönetim Sistemi kapsamında belirlenen süreçler için risk ve fırsatların değerlendirilmesi faaliyetlerini kapsar.

3. TANIMLAR

Risk: Belirsizliğin hedefler üzerindeki etkisidir.

Fırsat: Riskin olumlu yanları ve sağlayabileceği kazançlardır.

Tehdit: Riskin olumsuz yanları ve neden olabileceği olası kayıplardır.

Olasılık: Bir olayın belli bir zaman diliminde gerçekleşmesi durumudur.

Şiddet/Etki: Bir olayın meydana gelmesi halinde, hedef ve faaliyetler üzerinde yaratacağı sonuçtur.

Risk Analizi: Riskin doğasını anlama ve risk seviyesini belirleme sürecidir.

Risk Değerlendirme: Hedeflerin elde edilmesine yönelik olan risklerin tanımlanması ve analiz edilmesidir.

4. SORUMLULAR

Bu prosedürün yönetilmesi ve uygulanmasından Kalite Koordinatörlüğü ve Batman Üniversitesi tüm birimleri sorumludur. Risk Analizi ve değerlendirmeleri her birim/bölüm tarafından oluşturulacak olan **3 kişilik komisyonca** yapılıp süreç sahibi tarafından onaylanacaktır.

5. UYGULAMA

5.1. Risk ve Fırsatların Belirlenmesi

Risklerin belirlenmesi risk kaynaklarının, olayların, bunların nedenlerinin ve potansiyel sonuçlarının belirlenmesini içerir. Risk ve fırsatların belirlenmesi kalite yönetim sistemi süreçlerinin en verimli şekilde işletilmesi, istenmeyen etkilerin önlenmesi veya azaltılması ve sürekli iyileştirme çalışmalarının yapılması kapsamında gereklidir.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

	RİSK VE FIRSAT ANALİZ PROSEDÜRÜ	Doküman No	KYS-PR-005
		İlk Yayın Tarihi	05.05.2020
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	00
		Sayfa No	2 / 5

5.2. Risk ve Fırsatların Belirlenme Şekilleri

Risk ve fırsatlar eski verilerin analizi ve iş akış analizi ile belirlenmektedir.

Eski Veriler: Geçmişte yaşanmış olayların sebep ve kökenlerinin araştırılmasıdır.

İş Akış Analizi: Girdiler, Görevler, sorumluluklar ve çıktıların bir süreç olarak ele alınıp incelenmesidir.

Uyarıcı Gösterge: Daha önceden belirlenmiş olan ve aşılması halinde yönetimi harekete geçirecek olan, sayısal ya da sayısal olmayan eşik değerleridir.

5.3. Risklerin Değerlendirilmesi

Riskin ve büyüklüğünün kabul edilebilir veya tolere edilebilir olup olmadığını belirlemek için risk analizi sonuçlarının risk kriterleri ile karşılaştırılma sürecidir. Risk değerlendirmesi, riskin ele alınması hakkındaki karara yardımcı olur.

Risklerin meydana gelme olasılığı ve şiddet/etkisinin hesaplanması ile her riskin risk büyüklüğü hesaplanır. Risk büyüklüklerine göre alınacak olan önlemler belirlenir.

Risklerin olasılık ve etkileri 1-10 arasında sayılar ile gösterilir. “1” olasılık için en düşük risk gerçekleşme oranını ifade ederken, “10” en yüksek olasılığın alacağı değeri ifade eder. Şiddet/Etki açısından ise “1” rakamı riskin gerçekleşmesinin doğuracağı sonucun çok az önemi olduğunu, “10” rakamı bu sonucun kritik olduğunu ifade eder.

OLASILIK TANIMI	AÇIKLAMA
ÇOK YÜKSEK (10-9)	❖ Risk durumu birçok kez gerçekleşti ve şu anda da gerçekleşiyor.
YÜKSEK (8-7)	❖ Risk durumu birçok kez gerçekleşti ❖ Benzer bölüm/süreçlerde gerçekleşti ❖ Ortam gerçekleşmesi için son derece uygun
ORTA (6-5)	❖ Risk ancak belirli durumlarda gerçekleşebilir ❖ Benzer bölüm/süreçlerde belirli durumlarda gerçekleşti ❖ Ortam gerçekleşmesi için uygun olabilir
DÜŞÜK (4-3)	❖ Risk durumu ancak özel koşullar altında söz konusu olabilir ❖ Benzer bölüm/süreçlerde ancak özel durumlarda gerçekleşti ❖ Ortam gerçekleşmesi için uygun değil
ÇOK DÜŞÜK (2-1)	❖ Risk durumunun gerçekleşmesi söz konusu değil, istisnai durum

Tablo 1: Olasılık Tanımları

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	ONAYLAYAN
------------	--------------	-----------

RİSK VE FIRSAT ANALİZ PROSEDÜRÜ

Doküman No	KYS-PR-005
İlk Yayın Tarihi	05.05.2020
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	3 / 5

ŞİDDET/ETKİ TANIMI	AÇIKLAMA
KRİTİK (10-9)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Çalışanın ölümü ❖ Çok ciddi finansal kayıp ❖ Ciddi itibar kaybı nedeniyle uzun süreli düşüşler ❖ Rekabet avantajını uzun süre kaybetmek, doluluk oranlarında
YÜKSEK (8-7)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Çalışanların ciddi yaralanmaları, uzuv kaybı ❖ Ciddi finansal kayıp ❖ İtibarın zayıflaması nedeniyle orta vadeli düşüşler ❖ Rekabet avantajını kaybetmek, doluluk oranlarında ciddi düşüş
ORTA (6-5)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Çalışanların tedavi görmesini gerektirecek yaralanmalar ❖ Önemli finans kayıpları ❖ İtibarın zayıflaması nedeniyle kısa vadeli düşüşler ❖ Doluluk oranlarında ufak bir düşüş
DÜŞÜK (4-3)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ İlk yardım gerektirebilecek küçük yansımalar ❖ Önemli olmayan finansal kayıplar ❖ İtibar kaybına yol açmayacak durum ❖ Doluluk oranlarında düşük oranda düşüş
ÇOK DÜŞÜK (2-1)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Çalışana zarar gelmesi söz konusu değil ❖ Finansal kayıplar var ❖ İtibar kaybı yaratmayacak durum ❖ Medyaya yansımamak

Tablo 2: Şiddet/Etki Tanımları

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

RİSK VE FIRSAT ANALİZ PROSEDÜRÜ

Doküman No	KYS-PR-005
İlk Yayın Tarihi	05.05.2020
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	4 / 5

Risk analizi 'FR-163-Risk ve Fırsat İzleme Tablosu Formu' baz alınarak yapılır. Riskler hesaplanırken aşağıdaki formülden yararlanırılır.

$$\text{RİSK} = \text{ŞİDDET} \times \text{OLASILIK}$$

ŞİDDET	10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
	9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
	8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
	7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
	6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
	5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
	4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
	3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
	2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	OLASILIK										

Kırmızı Bölge: Çok Yüksek Risk 65-100 (dâhil) arasını,

Turuncu Bölge: Yüksek Risk 45-64 (dâhil) arasını kapsar. Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iyileştirme çalışmaları başlatılmalıdır, devam eden bir süreç var ise durdurularak yeni bir strateji belirlenmelidir.

Sarı Bölge: Orta Risk 20-44 (dâhil) arasını ifade eder. Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır.

Yeşil Bölge: Düşük Risk 6-19 (dâhil) arasını, Çok Düşük Risk 1-5 (dâhil) arasını ifade eder. Mevcut önlemler ile faaliyet sürdürülmelidir.

	ÇOK YÜKSEK RİSK	65-100 (Dahil)
	YÜKSEK RİSK	45-64 (Dahil)
	ORTA RİSK	20-44 (Dahil)
	DÜŞÜK RİSK	6-19 (Dahil)
	ÇOK DÜŞÜK RİSK	1-5 (Dahil)

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

RİSK VE FIRSAT ANALİZ PROSEDÜRÜ

Doküman No	KYS-PR-005
İlk Yayın Tarihi	05.05.2020
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	00
Sayfa No	5 / 5

5.4. Risklerin Önceliklendirilmesi

Her birim elde ettiği puanı en yüksek puandan başlayarak önem derecesine göre sıralar. Bu doğrultuda bir sıralama yapılır.

Riskler her zaman puana göre değerlendirilmeyebilir. Üst yönetim puanı düşük olsa bile, olasılığı çok düşük ancak hedefleri doğrudan etkileyebilecek risklere öncelik verebilir.

Risklerin öncelik sıraları belirlendikten risklere verilecek cevaplar karşılaştırılır ve FR-163-Risk ve Fırsat İzleme Tablosu Formunda yer alan alanlar doldurulur.

5.5. Risk ve Fırsat Analizinin Yapılması

Tabloda yer alan alanların açıklaması aşağıda belirtildiği gibidir.

Faaliyet: Süreç kartında yer alan faaliyetler yazılacaktır.

Risk: Faaliyetin riskleri yazılacaktır. Her faaliyetin mutlaka bir riski vardır. Faaliyetlerin birden fazla riski olabileceği gibi, tek bir riske de sahip olabilir.

Olasılık: Riskin meydana gelme olasılığıdır. 1-10 (dâhil) arası değer alır.

Şiddet/Etki: Riskin meydana gelmesi halinde faaliyetlerde yaratacağı etkidir. 1-10 (dâhil) arası değer alır.

Risk Büyüklüğü: Olasılık X Şiddet/Etki

Alınacak Önlemler: Riski önlemek ve/veya ortadan kaldırmak için alınacak olan önlemler, aksiyon planlarıdır.

Süre: Belirlenen aksiyon planının ne kadar süre uygulanacağıdır.

Sorumlu: Belirlenen aksiyon planının yürütülmesinden sorumlu kişidir.

Etkinlik Değerlendirme: Risk değerlendirme periyodu belirtilecektir.

5.6. Risklerin Gözden Geçirilmesi ve Raporlanması

Standart şartlar baz alındığında risk analiz ve değerlendirmesi yılda en az bir defa olarak yapılır. Yılsonunda tamamlanan analizler Kalite Koordinatörlüğüne teslim edilir.

Zaman içerisinde şartların değişmesi veya alınan önlemler sonucu riskler, olasılık ve şiddet/etki yönünden değişiklik gösterebilir. Değişen koşullar yeni risk alanlarını ortaya çıkarabilir. Bu nedenle tespit edilen risklerin ve risk yönetim sürecinin her yönüyle, belirli aralıklarla gözden geçirilmesi gerekir.

6. İLGİLİ DOKÜMANLAR

6.1. İç Kaynaklı Dokümanlar

- FR-163-Risk ve Fırsat Analiz Tablosu Formu

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN